

2018

Závěrečná správa

Kontrola nastavenia „Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy SR“ a uplatňovanie jej princípov efektívnosti a hospodárnosti

Závěrečná správa

Kontrola nastavenia „Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy SR“ a uplatňovanie jej princípov efektívnosti a hospodárnosti.

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrík, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

VEDÚCI KONTROLNEJ AKCIE

Ing. Tomáš Kanás

Bratislava, júl 2018

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK	4
ZOZNAM TABULIEK	4
ZOZNAM GRAFOV	4
ZHRNUTIE	5
1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE	6
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE	6
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA	6
4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU	10
5 TÍM KONTROLÓROV	10
6 ZÁVER	11
KONTAKT	11

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA	VÝZNAM
AP	Akčný plán, resp. Detailný akčný plán
EU	Európska únia
EVS	Efektívna verejná správa
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
HK	Hodnotiaca komisia
IKT	Informačné a komunikačné technológie
IS	Informačný systém
IT	Informačné technológie
KRIS	Koncepcia rozvoja informačných systémov
MV OPII	Monitorovací výbor Operačného programu Integrovaná infraštruktúra
NKIVS 2008	Národná koncepcia informatizácie verejnej správy 2008
NKIVS 2016	Národná koncepcia informatizácie verejnej správy 2016, resp. koncepcia
NKU SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
OPIS	Operačný program Informatizácia spoločnosti
OPII	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OPEVS/EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OP	Operačný program
OVN	Orgán verejnej moci
PO7	Prioritná os 7
RO	Riadiaci orgán
RV	Riadiaci výbor
SR	Slovenská republika
SRIT	Sekcia Riadenia informatizácie
ÚPPVII	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
ÚHP MFSR	Útvar hodnoty za peniaze
ÚPVS	Ústredný portál verejnej správy
UX	User experience (užívateľská skúsenosť)
VS	Verejná správa

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1: Prehľad stavu personálnych kapacít	10
--	----

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1: Plnenie opatrení ÚPPVII	12
--	----

ZHRNUTIE

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky zaradil kontrolu Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy SR do plánu kontrol na rok 2017 s ohľadom na verejnosťou vnímanú **aktuálnosť** témy a schválenie **nového** koncepčného dokumentu informatizácie verejnej správy.

Predmetom kontroly bolo preverenie funkčného nastavenia novej NKIVS vo vzťahu **k jej cieľom, princípom a samotnej aplikácii** v období rokov 2014 až 2020. Predmetom kontroly bolo aj plnenie implementácie opatrení v rámci **Revízie výdavkov na informatizáciu**, ktorú vypracoval ÚHP MF SR.

Vypracovaná a následná realizácia Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy z roku 2016 má zabezpečiť **kvalitatívnu zmenu** v poskytovaní služieb verejnej správy **pre verejnosť**. Následne NKIVS má mať dosah na **životné situácie ľudí**, preto je pozornejšie vnímaná verejnosťou. Koncepcia je **ambicióznym nástrojom** ÚPPVII, ktorý bol zriadený v **júni 2016**. **Koncepcia** bola vytvorená v snahe **predísť opakovaniu chýb** a naplniť **ciele** informatizácie verejnej správy. Implementácia koncepcie bola sprevádzaná **výrazným oneskorením** tvorby a schvaľovania detailných dokumentov, ktoré podrobne definujú kroky napĺňania koncepcie pre dosahovanie jej cieľov. Súčasne bola výrazne ovplyvnená ešte len formovaním **napĺňania agendy** ÚPPVII a jeho postavenia v systéme verejnej správy.

Koncepcia rieši funkcionality a služby pre občanov, v zmysle ich plánovaného koncepčného rozvoja na základe už **existujúcich zmapovaných IT a riešení**. Aby boli splnené základné predpoklady na realizovanie cieľov koncepcie do roku 2020, bolo potrebné nastavenie vnútorných procesov ÚPPVII, ktoré umožnia **včasnú** plnenie agendy s možnosťou presadenia **riadiaceho vplyvu**.

Na to, aby mohol ÚPPVII realizovať ciele vyplývajúce z NKIVS, musí mať na to aj zodpovedajúce riadiace právomoci. Na základe rozboru hlasovacieho vplyvu ÚPPVII v komisiách a výboroch možno však konštatovať, že **nastavené hlasovacie a rozhodovacie právomoci úradu vo výboroch a komisiách nezodpovedajú koncepčnému rámcu NKIVS, čo má zásadný vplyv na komplexné riadenie informatizácie**.

NKÚ SR v rámci výkonu kontroly v ÚPPVII zistil viaceré **nedostatky v procese plnenia agendy informatizácie**. Jedným z podstatných nedostatkov bolo neadekvátne zabezpečenie **ľudských zdrojov** z pohľadu náročnosti a rozsahu vykonávaných činností a ich odbornosti. Ďalším z nedostatkov bolo neuspokojivé **platové** ohodnotenie, ktoré je určené legislatívou v oblasti štátnej služby. Porovnaním so súkromným sektorom sú výrazné rozdiely pri ohodnocovaní obdobných pozícií.

Vplyv nedostatku potrebných personálnych kapacít sa prejavuje pri vytváraní kľúčových dokumentov. **Predpokladaná efektívnosť pracovných skupín** bola poznačená aj absenciou harmonogramu stretnutí, systematickosti, rozdelení práce, resp. úloh, a v neposlednom rade aj chýbajúcimi minimálnymi požiadavkami na profesionálnu špecializáciu ich členov. Jednotlivé dokumenty, ako výstupy pracovných skupín, boli vytvorené s významným **omeškaním**. Ich absencia v stanovenom čase vytvára riziko pochybenia v procesoch implementácie koncepcie vzhľadom na **postupnosť krokov** a ich **súvislosti**.

Predpokladom plnenia úloh a povinností, ktoré vyplývajú z koncepcie a ich premietnutie do lokálnych koncepcií rozvoja informačných systémov, tzv. **KRIS**, je vykonanie detailnej **revízie už existujúcich** systémov IT. Následným krokom je vykonanie **návrhov opatrení** v súlade s koncepciou. Oba predpoklady mali byť realizované formou predkladania dokumentov KRIS. NKÚ SR zistil, že vo významnej miere absentuje možnosť vplyvu ÚPPVII na **kvalitu** predkladaných dokumentov vypracovanými povinnými osobami (napr. ministerstvami alebo ostatnými zodpovednými inštitúciami verejnej správy).

NKÚ SR zistil nedostatky v procese riadenia informatizácie z pohľadu legislatívne upravených kompetencií ÚPPVII SR. Ide hlavne o oblasť **riadenia a schvaľovania projektov, ako aj monitorovanie plnenia koncepcie** na rôznych úrovniach subjektov štátnej správy. Napriek tomu, že dodržiavanie NKIVS, jej princípov a cieľov povinnými osobami, je dané záväzne zákonom, skutočný dosah úradu na riadenie a dodržiavanie NKIVS je **obmedzený**. Rozsah právomocí úradu z pohľadu dosahu na proces **predkladania a schvaľovania projektov IT** z rôznych zdrojov financovania možno považovať za neadekvátny. V prípade následných legislatívnych zmien, týkajúcich sa právomocí úradu, by sa mal posilniť aj samotný **dohľad na realizáciu a výber projektov** v rámci komplexnosti NKIVS.

Výber a realizácia projektov boli ovplyvnené chýbajúcim záväzným dokumentom, ktorý by **upravoval koordináciu výdavkov na projekty IT verejnej správy**.

Neskoré vypracovanie a schválenie niektorých kľúčových dokumentov vrátane detailného akčného plánu má významný vplyv na efektívnosť a hospodárnosť plnenia koncepcie. ÚHP MF SR vypracoval odporúčané opatrenia (Revízia výdavkov pre informatizáciu), ktorých podstatou je maximalizácia hospodárnosti a efektívnosti. Uvedené opatrenia neboli plne zohľadnené pri implementácii koncepcie.

NKÚ SR odporučil akceleráciu výstupov pracovných skupín, t. j. urýchlené dopracovanie dokumentov, vrátane podrobného monitorovania ich postupu (včas-

nosť a úplnosť) a stanovenia minimálnych požiadaviek na profesijnú špecializáciu členov. Vyžadovanie

vysokiej profesionálnej špecializácie členov skupín má priamy vplyv na kvalitu produkovaných výstupov.

1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE

Cieľom kontrolnej akcie bolo preveriť plnenie úloh nosného dokumentu upravujúceho komplexnú informatizáciu verejnej správy; tým dokumentom je NKIVS 2016. Vo vzťahu k uvedenému dokumentu bolo preverené aj uplatňovanie

princípov efektívnosti a hospodárnosti pri implementácii samotnej koncepcie, a to aj z pohľadu dosahu plnenia vybraných opatrení, plynúcich z Revízie výdavkov, na informatizáciu vypracovanej ÚHP MFSR.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť mechanizmy plnenia úloh a cieľov vyplývajúcich z NKIVS 2016 a uplatňovania princípov efektívnosti a hospodárnosti v zmysle jej napĺňania aj samotného nastavenia. Účelom bolo tiež preveriť implementáciu vybraných opatrení plynúcich zo Záverečnej správy Revízie výdavkov na informatizáciu, vypracovanej Útvárom hodnoty za peniaze.

Predmetom kontroly bolo preveriť funkčné nastavenie novej NKIVS 2016 vo vzťahu k jej cieľom a princípom, ako aj samotnej realizácie procesu informatizácie v období 2014 až 2020. Preveriť aj pripravenosť kontrolovaného subjektu ÚPVII, ako subjektu legislatívne zodpovedného za plnenie NKIVS v štátnej správe.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Kontrola nastavenia „Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy SR“ bola zaradená do plánu kontrolnej činnosti v roku 2016 na rok 2017. Kontrolná akcia bola zameraná na kontrolu nastavenia a plnenia NKIVS 2016 z pohľadu dodržiavania princípov výkonnosti.

Kontrola bola zameraná aj na preverenie implementácie vybraných opatrení vyplývajúcich zo Záverečnej správy Revízie výdavkov na informatizáciu vypracovanej ÚHP MF SR. Implementácia opatrení tohto útvaru má dopomôcť k zvýšeniu úrovne hospodárnosti a efektívnosti prierezovo v rôznych oblastiach informatizácie.

Kontrolovanému subjektu boli uložené vládou SR úlohy na plnenie alebo súčinnosť na základe uznesenia vlády SR číslo 437 z 28. septembra 2016. ÚPVII je subjekt legislatívne zodpovedný za vytvorenie a plnenie koncepcie a na

jej základe postavenom riadení informatizácie verejnej správy.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Kontrola bola vykonaná v čase od 27. júla 2017 do 31. januára 2018. Kontrolované obdobie zahŕňalo pôvodnú koncepciu NKIVS z roku 2008 až do roku 2017, čím bolo obšiahnuté obdobie viac ako ročnej existencie novej NKIVS 2016.

Kontrola bola vykonaná na subjekte ÚPPVII a bola ukončená protokolom.

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

Kontrolná skupina počas výkonu kontroly zistila, že **neexistuje komplexný dokument**, ktorý by súhrnným spôsobom obsahoval **vyhodnotenie plnenia koncepcie** informatizácie z roku 2008 ako počiatočného nastavenia realizácie NKIVS 2016 a naplnenia jej cieľov. Vypracovaná bola „Súhrnná výročná a hodnotiaci správa OPIS za rok 2015“.

Zodpovednosť jedného subjektu za informatizáciu

ÚPPVII je podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy **priamo zodpovedný za centrálnu koordináciu informatizácie** spoločnosti a tvorbu politiky jednotného digitálneho trhu, rozhodovanie o využívaní finančných zdrojov vo verejnej správe pre informačné technológie, centrálnu architektúru integrovaného informačného systému verejnej správy a koordináciu plnenia úloh v oblasti informatizácie spoločnosti.

ÚPPVII bol zriadený 1. júna 2016. NKIVS bola schválená 28. septembra 2016.

Výdavky na IT nie sú dostatočne koordinované

Ciele NKIVS 2016 sú realizované najmä aktivitami financovanými hlavne z prostriedkov Európskej únie. Preto je potrebné posúdiť vzájomnú koordináciu medzi OPEVS, OPII a NKIVS 2016. Ciele, princípy a priority Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy sa vzťahujú nielen na výdavky financované z OPII a OPEVS, ale na všetky operačné programy vrátane výdavkov IT zo štátneho rozpočtu.

ÚPPVII **nedisponoval komplexným dokumentom návrhu systému koordinácie** výdavkov na IT vo verejnej správe vo finálnej schválenej podobe. Takýto dokument by mal byť základným dokumentom upravujúcim koordináciu aktivít medzi jednotlivými operačnými programami v oblasti IT.

Nedostatočné riadiace právomoci ÚPPVII

Predpokladom efektívneho a účinného riadenia a koordinácie informatizácie je dostatočný riadiaci a rozhodovací vplyv na jednotlivé kľúčové procesy informatizácie. ÚPPVII má nedostatočne nastavené právomoci v relevantných orgánoch, a to z hľadiska inštitucionálnej a vecnej úrovne úpravy vzťahov medzi operačnými programami OP EVS a OPII a jeho špecifických cieľov PO7 OPII.

- V **MV pre OPII**, zodpovedného najmä za schvaľovanie zámerov národných projektov a metodiku ich výberu, **má ÚPPVII 5 z celkového počtu 29 hlasov**. Pre prijatie rozhodnutia je potrebná nadpolovičná väčšina.
- V **Riadiacom výbore PO 7 OPII** má ÚPPVII **len 6 z celkového počtu 16 hlasov**. Pre prijatie rozhodnutia je potrebná nadpolovičná väčšina. Riadiaci výbor je najvyšší riadiaci kolektívny orgán zameraný na riešenie otázok a prijímanie rozhodnutí súvisiacich s realizáciou štúdií uskutočniteľnosti pre projekty PO 7 OPII a s realizáciou projektov v rámci PO 7 OPII. Výbor plní úlohy aj osobitnej komisie, ktorá schvaľuje zábery národných projektov IT.
- **HK pre posudzovanie reformných zámerov OP EVS** vo svojej pôsobnosti posudzuje a schvaľuje relevantnosť, realizovateľnosť reformných zámerov a ich súvis s cieľmi OP EVS a OPII. **Komisia je zložená z 12 členov, z ktorých len jeden je zástupcom ÚPPVII.**

Hodnotiaca komisia pre výber projektových zámerov v období od 13. júna 2016 do 18. decembra 2017 zasadala sedemkrát a schválila 43 reformných zámerov z celkovou alokáciou pre OP EVS 161 369 207,00 eur a OPII 534 262 266,22 eur, čo pre OPII znamená až 56 % celkových prostriedkov určených pre OPII PO7. Komisia je zložená z 12 členov a len 1 člen je zástupcom ÚPPVII.

NKÚ SR v tejto súvislosti odporučil ÚPPVII prijať opatrenia na posilnenie kompetencií, napr. cez hlasovacie právomoci, pre zabezpečenie plnenia práv a povinností uložených mu zákonom. Zároveň NKÚ SR odporúča optimalizovať postavenie ÚPPVII na inštitucionálnej úrovni z hľadiska koordinácie a riadenia, a to hlavne z potreby plnenia Akčného plánu. Akčný plán je dokument detailne popisujúci krokové plnenie NKIVS 2016 na úrovni povinných osôb.

Nedostatočné monitorovanie pokroku v naplňaní NKIVS 2016

Z celkového počtu 65 definovaných meraných ukazovateľov bola len pre 21 ukazovateľov dostupná východisková hodnota ukazovateľa za rok 2016. V rámci týchto ukazovateľov bolo vyhodnotených päť ukazovateľov s pozitívnym

percentuálnym nárastom, dva ukazovatele mali pozitívny nárast v absolútnom vyjadrení, aj keď východisková hodnota nebola zadaná. **Pre viac ako polovicu neboli dostupné žiadne porovnateľné hodnoty**, čo bolo ovplyvnené aj skutočnosťou, že sa išlo o prvý rok existencie úradu a o stále prebiehajúce zmeny v jeho procesoch. Implementačná jednotka vznikla na ÚPPVII 1. júna 2017. Jej cieľom je sledovanie odpočtu opatrení definovaných v Revíziách výdavkov pripravovaných ÚHP MFSR, monitorovaných ukazovateľov NKIVS.

Nerovnomernosť aktivít pracovných skupín

Progres v jednotlivých oblastiach plnenia koncepcie je úzko spätý s **existenciou vykonávacích dokumentov pre konkrétnu oblasť informatizácie, ktorú podrobne definujú. Dokumenty majú byť výstupom tvorby špecializovaných pracovných skupín, zložených z členov nominovaných subjektmi štátnej správy aj odbornou verejnosťou.**

Prioritnou úlohou pracovných skupín bolo vypracovanie návrhu dokumentov v zmysle kapitoly 9 NKIVS 2016, t. j. **detailných vykonávacích dokumentov**, a podieľať sa na ich aktualizácii.

Podľa rozhodnutia vedúceho úradu ÚPPVII majú predsedovia jednotlivých pracovných skupín povinnosť stretávať sa na úrovni sekcie riadenia informatizácie pravidelne raz za týždeň. Na základe predložených dokumentov možno konštatovať, že existujú výrazné rozdiely v aktivite jednotlivých pracovných skupín. V jednom prípade nebol dôkaz o zasadaní doložený. ÚPPVII nestanovil ani kritériá požadovanej profesionálnej špecializácie pre členov pracovných skupín. Súhrn týchto zistení spôsobil okrem kvalitatívneho rizika výstupných dokumentov pracovných skupín aj fakt, že dokumenty boli predkladané Rade vlády pre digitalizáciu a jednotný digitálny trh na schválenie s výrazným oneskorením alebo neboli predložené vôbec. Oneskorenie v tvorbe dokumentov je rizikom nenaplnenia cieľov a úloh NKIVS 2016.

Nedostatky rozpracovania detailných dokumentov NKIVS 2016

NKIVS 2016 je vo svojej podstate globálny dokument, čím vznikla potreba vypracovania podrobných následných dokumentov podľa Kapitoly 9 NKIVS, ktorá bola ukotvená ako úloha B.5. v uznesení vlády č. 437/2016.

Počas výkonu kontroly bolo **z požadovaných 17 dokumentov vypracovaných len 14; všetky s oneskorením**, v niektorých prípadoch šesť až desať mesiacov. **Dokumenty „Kybernetická a informačná bezpečnosť“, „Koncepcia nákupu IT vo verejnej správe“ a „Koncepcia riadenia ľudských zdrojov v IT“ neboli počas výkonu kontroly ešte schválené.** Uvedené dokumenty

možno považovať za kľúčové, a vzhľadom na to, že sa **týkajú problémových oblastí**, vzniká riziko opätovného pochybenia v implementácii informatizácie.

Jedným z najdôležitejších dokumentov je „**Detailný akčný plán informatizácie verejnej správy 2016 – 2020**“, ktorý je z pohľadu koncepcie nástrojom koordinácie všetkých postupných krokov v dlhodobom horizonte. Detailný akčný plán bol schválený s 11-mesačným oneskorením, dňa 10. novembra 2017. Hlavným účelom detailného akčného plánu je definovanie aktivít pre realizáciu **všetkých** cieľov určených v koncepcii. Akčný plán **nie je ľahko identifikovateľný v jednotlivých cieľoch v NKIVS 2016**.

Hoci je plnenie koncepcie nastavené do roku 2020, väčšina projektov, resp. návrhov tém pre prioritné projekty v rámci nosných aktivít realizačných fáz končí v roku 2022, resp. 2023. Z uvedeného je zrejme, že ciele NKIVS 2016 nebudú naplnené v stanovenom termíne.

Nedostatky predkladania KRIS

Koncepcie rozvoja IS verejnej správy mapujú aktuálnu situáciu s IS všetkých organizácií osôb povinných plniť NKIVS, navrhujú ich úpravu, rozširovanie, prípadne zavádzanie nových IS s ohľadom na existujúcu legislatívu a strategické ciele. Koncepcie tiež popisujú ďalší postup pri zavádzaní, úpravách, zmenách, rozširovaní a používaní IS.

ÚPPVII boli uznesením Vlády SR č. 437/2016 uložené úlohy v súvislosti s plnením NKIVS 2016. NKÚ SR zistil počas výkonu kontroly pochybenia v plnení úloh buď nevypracovaním alebo nepredložením dokumentu alebo predložením s výrazným oneskorením.

Predpokladom plnenia úloh a povinností, ktoré vyplývajú z koncepcie a ich premietnutie do lokálnych koncepcií roz-

Riadenie IT a jeho kvalita závisí od odbornosti a kvality zapojených ľudských zdrojov.

Z pohľadu personálnych kapacít kontrolovaného subjektu zistil NKÚ SR, že SRIT má veľmi širokú agendu povinností, ktoré sa v niektorých prípadoch iba teraz dotvárajú, resp. tvoria.

ÚPPVII nemal vypracovanú analýzu pracovnej záťaže zamestnancov SRIT pre optimálne nastavenie počtu potrebných zamestnancov a procesu ich agendy.

NKU SR odporučil spracovať analýzu, ktorej výsledkom by malo byť stanovenie optimálnej potreby personálnych kapacít, a to aj s prihliadnutím na budúce, resp. už pribúdajúce kompetencie.

Dostatočnosť personálnych kapacít je kľúčový prvok pre plnenie zverených kompetencií v stanovených termínoch a kvalite, ktorých väčšinu ÚPPVII nedodrжал, a to aj napriek poradenskej podpore súkromnou poradenskou spoločnosťou.

voja informačných systémov tzv. **KRIS** je vykonanie detailnej **revízie už existujúcich** systémov IT. Následným krokom je vykonanie **návrhov opatrení** v súlade s koncepciou. Oba predpoklady mali byť realizované formou predkladania dokumentov KRIS. NKÚ SR zistil, že vo významnej miere absentuje možnosť ovplyvnenia ÚPPVII **kvality** predkladaných dokumentov, vypracovaných povinnými osobami (**osoby podľa §3 ods.3 zákona č.275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy, t. j. orgány štátnej správy**; napr. ministerstvami alebo ostatnými zodpovednými inštitúciami verejnej správy).

NKÚ SR zistil výrazné **porušenie stanoveného termínu predkladania KRIS povinnými osobami, ako aj nedostatočnú kvalitu** predkladaných KRIS. Všetky KRIS boli ÚPPVII vrátené na dopracovanie. Predlžovanie termínu schvaľovania KRIS nastalo aj neschválením ďalších predložených verzií (jedným subjektom bolo predložených až šesť verzií). Absencia termínov na maximálne trvanie posúdenia (aj opätovného) predloženej KRIS je výrazným rizikom pre napĺňanie cieľov NKIVS 2016. **Pre celkové plnenie cieľov a úloh koncepcie je kľúčovým posúdenie aktuálneho stavu IT povinnej osoby ako východiskového kroku.**

NKÚ SR vyhodnotil spätnú väzbu od povinných osôb zo strany ÚPPVII v oblasti:

- konzultácií
- vzdelávania
- kvality metodického pokynu.

Na základe prieskumu bola preukázaná dostatočnosť podpory zo strany ÚPPVII. **NKÚ SR konštatuje, že kvalitatívne problémy KRIS sú spôsobené nedostatočnou pozornosťou (povinných osôb) pri ich vypracovávaní.**

Poradenská zmluva bola uzavretá so spoločnosťou KPMG Slovensko, spol. s r. o., v celkovej hodnote predmetu plnenia 237 500,00 eur. Predmet plnenia zmluvy sa v jednotlivých bodoch prelieta so zodpovednosťami a úlohami útvarov SRIT, definovanými v organizačnom poriadku. V kontrolovanom období však SRIT nedisponoval dostatočnými personálnymi kapacitami.

Tabuľka č. 1: Prehľad stavu personálnych kapacít

Sekcia riadenia informatizácie SRIT	Stav LZ k 20.08.2017	Obsadenosť	Miera fluktuácie na 5-mesačnej báze	Počet plánovaných školiacich aktivít
Odbor stratégie informatizácie spoločnosti a medzinárodnej agendy	20(19+1 riaditeľ odboru)	86,96%	-20 %	28
Odbor implementácie programov rozvoja informačnej spoločnosti	21(20+1 riaditeľ odboru)	100 %	0 %	6
Odbor riadenia programov rozvoja informačnej spoločnosti	11(10+1 riaditeľ odboru)	100 %	0 %	7

Problém získavania vysokošpecializovaných zamestnancov spôsobuje aj výrazným nepomerom v mzdovom ohodnotení zamestnancov štátnej správy a súkromného sektora. **Mzda na porovnateľnej vysoko odbornej pozícii je približne o 750 € vyššia v súkromnom sektore. Rozdiel má priamy vplyv aj na fluktuáciu zamestnancov.**

Profesionálna špecializácia personálnych kapacít ÚPPVII

Varovné je konštatovanie, že u niektorých zamestnancov SRIT **nie sú** v zmysle opisov štátnozamestnaneckých miest kladené **požiadavky na študijný odbor ani na odbornú prax**. A pritom sa, ako samozrejmosť, očakáva, že znalosti uchádzačov o zamestnanie sa v tak špecializovanej oblasti, akou je IT sektor, na vysokej úrovni už v čase uchádzania sa o štátnozamestnanecký pomer v IT oblasti. Napriek tomuto očakávaniu boli realizované také vzdelávacie aktivity, ktoré boli zamerané na nižší stupeň vzdelávania v oblasti IT. (Máme nedostatok absolventov?)

Dosah neimplementovania úsporných opatrení UHP

ÚHP je špecializovaný organizačný útvar MF SR, ktorý bol zriadený na účely podpory prijímania rozhodnutí založených na odbornom posúdení, či peniaze daňovníkov budú skutočne vynaložené najlepšie ako je možné pre dosiahnutie cieľa. Hlavnými výstupmi útvaru sú revízie verejných výdavkov a ad hoc analýzy. Revízia výdavkov hodnotí účinnosť a efektívnosť výdavkov, či identifikuje opatrenia, ktoré zvyšujú hodnotu za peniaze z verejných financií, čím umožňuje fiškálnu úsporu, lepšie verejné služby pre občanov, presun financií na priority vlády.

ÚHP MF SR vypracoval záverečnú správu z Revízie výdavkov pre informatizáciu v októbri 2016. Správa identifikovala oblasti informatizácie, kde existuje najväčší priestor na zlepšenie efektívnosti, rozpracovala predmetné oblasti a navrhla opatrenia pre zlepšenie. Účelom revízie je najmä hľadať a využiť priestor vo verejných politikách s cieľom zefektívnenia využívania verejných financií a možných

úspor pri naplnení pôvodného cieľa. Nosným prvkom je analýza s kvantifikáciou v peňažných jednotkách, prínosy v maximálnej možnej miere.

V zmysle dokumentu Revízia výdavkov pre informatizáciu boli identifikované opatrenia na vytvorenie dodatočného fiškálneho priestoru vo výške 30 % z plánovaných investičných a prevádzkových nákladov od tretieho roka realizácie. Záverečná správa revízie výdavkov predstavila opatrenia na priame úspory vo výške 5 až 9 % výdavkov IT v roku 2017 a mala priniesť vyššiu hodnotu existujúcich investícií vo výške 1 %. Okrem spomenutej kvantifikácie predstavila revízia aj procesné a metodické opatrenia, ktoré by mali umožňovať efektívnejšie hodnotenie a riadenie štátnych IT. Opatrenia zahrňovali oblasť úspor, hodnoty, riadenia, metodiky a dát a analytických úloh.

UHP v revízii výdavkov navrhol 24 opatrení v oblasti verejných IT, zameraných na päť oblastí so stanovenou hodnotou/úsporou, merateľným ukazovateľom a subjektom zodpovedným za plnenie a implementáciu opatrenia.

V porovnaní odhadu vývoja výdavkov podľa vyjadrenia ÚPVII a prognózy ÚHP MF SR vznikol výrazný rozdiel. Podľa ÚHP MF SR malo dôjsť v roku 2017 k medziročnému poklesu výdavkov na IT v porovnaní s rokom 2016 o 130 mil. eur, avšak podľa prognóz výdavkov ÚPPVII by malo dôjsť k medziročnému nárastu o 39 %, t. j. o 173 mil. eur.

Nenaplnenie úloh cielene zameraných na implementáciu procesných, fiškálnych a kvalitatívnych opatrení vyplývajúcich zo záverečnej správy revízie výdavkov na informatizáciu ÚHP MF SR, môže mať za následok nedosiahnutie plánovaných priamych úspor podľa odhadu ÚHP MF SR.

Počas výkonu kontroly bolo kontrolnej skupine predložené plnenie časového harmonogramu revízie výdavkov na informatizáciu. Vzhľadom na štruktúru poskytnutých informácií o plnení opatrení a použitej metodike, nemožno presne

určiť, v akom stave sa plnenie konkrétneho opatrenia nachádza. Z 24 opatrení uložených UHP v Revízii výdavkov na informatizáciu, kontrolovaný subjekt deklaruje zlepšenia u dvoch opatrení, a to v súvislosti s vypracovaním migračného plánu do cloudu, ako aj prípravy UX manuálu.

ÚPPVII nedostatočne implementoval do svojich postupov a relevantných dokumentov odporúčania a opat-

renia UHP, zamerané na hospodárnosť a efektívnosť plnenia NKIVS 2016. Nesplnenie opatrení cielene zameraných na zlepšenie opatrení procesných, fiškálnych a kvalitatívnych, pokiaľ ide o samotné plnenie NKIVS 2016, môže mať za **následok nedosiahnutie plánovaných priamych úspor.**

Odporúčania uložené ÚPPVII

- **Schváliť Návrh systému koordinácie IT výdavkov,**
- **posilniť kompetencie Úradu v primeranej miere hlasovacích právomocí ÚPPVII na zabezpečenie plnenia práv a povinností,**
- **posilniť rozhodovacie právomoci v zmysle potreby plynúcej z plnenia detailného akčného plánu a NKIVS 2016,**
- **zabezpečiť akceleráciu výstupov pracovných skupín, monitorovať ich pokrok v aktivite tvorby dokumentov a stanoviť kritériá požadovanej odbornosti pre členov pracovných skupín,**
- **prijat', resp. vypracovať dokumenty podľa kapitoly 9 NKIVS,**
- **prijat' opatrenia k minimalizácii nepriaznivého dosahu počas neexistencie komplexných dokumentov,**
- **vypracovať analýzu pracovnej záťaže s prihliadnutím na povahu a rozsah vykonávanej agendy, vrátane externej poradenskej podpory,**
- **stanoviť optimálnu potrebu personálnych kapacít aj s prihliadnutím na predpokladané kompetencie,**
- **upraviť mzdové ohodnotenie zamestnancov SRIT na špecializovaných pozíciách tak, aby bolo minimálne na úrovni mzdovej hladiny obdobnej pozície v súkromnej sfére,**
- **prispôsobiť plán vzdelávania úrovni, ktorá je požadovaná na udržanie vysokej náročnosti zverenej agendy,**
- **prehodnocovať plán vzdelávania v kratšom časovom horizonte,**
- **priebežne aktualizovať vzdelávacie plány podľa špecifických potrieb zamestnancov,**
- **prijat' opatrenia na zníženie rizika fluktuácie zamestnancov s vysokými vzdelávacími nákladmi.**

4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU

Kontrolovaný subjekt nevzniesol žiadne námietky proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení, uvedených v protokole o výsledku kontroly. Na základe výsledkov kontroly, NKÚ SR odporučil subjektu prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Kontrolovaný subjekt sa zaviazal prijať opatrenia a následne zaslať správu o splnení, resp. plnení. Plnenie opatrení bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti monitorovať.

5 TÍM KONTROLÓROV

Kontrolná skupina bola zložená z troch kontrolórov pracujúcich v sekcii kontroly I. na odbore európskych fondov s dlhoročnou odbornou praxou.

6 ZÁVER

NKÚ SR vykonal kontrolu v súlade s predmetom kontroly a podľa zákonných ustanovení a nariadení Slovenskej republiky. Zároveň kontrolná skupina NKÚ SR predložila kontrolovanému subjektu odporúčania na zlepšenie procesu riadenia, koordinácie a dohľadu nad plnením NKIVS 2016 a na dosiahnutie cieľov informatizácie hospodárnym a efektívnym spôsobom.

Vzhľadom na fakt, že k decembru 2017 bolo schválených 43 reformných zámerov z celkovou alokáciou pre OP EVS

161 369 207,00 eur a OPII 534 262 266,22 eur, čo pre OPII znamená až 56 % z celkových prostriedkov určených pre OPII PO7, je nutné bezodkladne prijať opatrenia, ktoré zvýšia pridanú hodnotu projektov IT a zlepšia ich koordináciu. Prijať postupy, ktoré zabránia preplácaniu a neefektívnemu vynakladaniu prostriedkov v IT oblasti. Vzhľadom na prudký rozvoj a mieru očakávanej informatizácie spoločnosti je štátnou úlohou reagovať čo najrýchlejšie.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava
☎ +421 2 5011 4911
✉ info@nku.gov.sk

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
Štefánikova 15
811 05 Bratislava
☎ +421 02 2092 8156
✉ vicepremier@vicepremier.gov.sk